

**TROVY EXEKÚCIE
PRÍPUSTNOSŤ DOVOLANIA**

I. Odmietnutie dovolania sťažovateľky s poukazom na to, že smerovalo proti rozhodnutiu, ktorým sa rozhodlo o nároku na náhradu trov konania, je výsledkom zjavnej chyby právneho posúdenia otázky prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku. Tým došlo k neposkytnutiu súdnej ochrany v zákonom – Civilným sporovým poriadkom predpokladanej kvalite, čo viedlo k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahovo zhodného práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II. Pohľadávku na trovách exekúcie nie je možné z hľadiska posudzovania prípustnosti dovolania vyhodnocovať izolovane, pretože ak by sa na trov exekúcie (alebo na inú položku v poradí) nesprávne rozvrhlo viac z výťažku, ako je zákonom dovolené, o to menej by bola uspokojená iná pohľadávka, čo má nepochybne zásadný význam pre konečný (celkový) rozvrh výťažku a nadväzne i na verdikt o jeho (celkovom) schválení alebo neschválení.

(Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 442/2022 z 23. februára 2023)

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **I. T.**, zastúpenej advokátom JUDr. Jurajom Tibenským, Štefánikova 15, Nitra, proti postupu a uzneseniam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Oboer 4/2018 z 27. mája 2020 a č. k. 2 Oboer 20/2021 z 21. júna 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Oboer 4/2018 z 27. mája 2020 a č. k. 2 Oboer 20/2021 z 21. júna 2022 **boli porušené** základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Oboer 4/2018 z 27. mája 2020 a č. k. 2 Oboer 20/2021 z 21. júna 2022 **zrušuje a veci vracia** Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky **je povinný** nahradiť sťažovateľke trov konania vo výške **531,70 eur** a zaplatiť ich právnemu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou prijatou ústavným súdom na ďalšie konanie uznesením sp. zn. I. ÚS 442/2022 a ústavnou sťažnosťou prijatou ústavným súdom na ďalšie konanie uznesením sp. zn. IV. ÚS 593/2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie vecí bezzbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a svojho práva na spravodlivé súdne konanie a na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 2 Oboer 4/2018 z 27. mája 2020 a č. k. 2 Oboer 20/2021 z 21. júna 2022, ktoré navrhuje zrušiť a obe veci vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie.

2. Ústavný súd uznesením č. k. PLS. ÚS 66/2022-6 zo 7. decembra 2022 spojil obe konania vedené ústavným súdom pod sp. zn. I. ÚS 442/2022 a sp. zn. IV. ÚS 593/2022 na spoločné konanie ďalej vedené pod sp. zn. I. ÚS 442/2022.

3. Z ústavných sťažností a pripojených listinných dôkazov vyplýva, že súdny exekútor vymáhal v exekučnom konaní vedenom na Okresnom súde Nitra (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. Er 1621/01 pre obchodnú spoločnosť U. B. C. R. S., a. s., pobočku zahraničnej banky (ďalej len „oprávnená“) pohľadávku v sume 100 985,31 € s príslušenstvom z dôvodu úveru poskytnutého spoločnosti T., s. r. o. (ďalej len „povinná“), úverovou zmluvou z 19. marca 1999. Sťažovateľka bola spolu so svojím už nebohým manželom ručiteľom na strane povinnej, pričom na základe platobného rozkazu Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) boli obaja ručitelia tiež právoplatne zaviazaní na úhradu dlhu a aj tento ich záväzok je vymáhaný tým istým súdnym exekútorom v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. Er 921/02.

4. Na okresnom súde boli teda pre jednu pohľadávku vedené dve súvisiace exekučné konania (jedno proti dlžníkovi – spoločnosti T., s. r. o. a druhé proti ručiteľom – sťažovateľke a jej už nebohému manželovi). V rámci prvého exekučného konania (vedeného proti dlžníkovi) súdny exekútor predal nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území ..., pričom príklep bol udelený za najvyššie podanie vo výške 83 771,05 eur a bol schválený uznesením okresného súdu č. k. Er 1621/01 z 29. januára 2003. Predmetné exekučné konanie bolo právoplatne zastavené uznesením z 10. septembra 2014 z dôvodu výmazu povinnej z obchodného registra. Okresný súd schválil rozvrh výťažku uznesením z 29. októbra 2015 tak, že na odmenu súdneho exekútora sa rozdelila suma 33 193,32 eur, na hotové výdavky suma 950,38 eur a na pohľadávku oprávneného suma 51 084,20 eur.

5. V rámci druhého exekučného konania vedeného proti ručiteľom súdny exekútor predal nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území ..., pričom príklep bol udelený za najvyššie podanie vo výške 20 503,49 eur. Súdny exekútor predal aj nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území ..., a príklep bol udelený za najvyššie podanie v sume

111 880,10 eur. Oba príklepy boli schválené uznesením okresného súdu č. k. Er 921/02 z 3. februára 2003.

6. Ústavnými sťažnosťami napadnuté rozhodnutia sa týkajú výlučne druhého exekučného konania, v ktorom súdny exekútor vykonal až tri rozvrhové pojednávania, posledné 14. júla 2014. Rozvrh výťažku vo výške 20 743,41 eur z verejnej dražby nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území ... schválil okresný súd uznesením č. k. Er 921/2002-799 z 21. apríla 2016, ktoré krajský súd potvrdil uznesením č. k. 26 CoE 369/2016-898 z 31. januára 2017. Rozvrh výťažku vo výške 111 880,10 eur z verejnej dražby nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území ... schválil okresný súd uznesením č. k. Er 921/2002-806 z 21. apríla 2016, ktoré krajský súd potvrdil uznesením č. k. 26 CoE 370/2016-909 z 31. januára 2017. V rámci tohto druhého exekučného konania teda došlo k speňaženiu dvoch rôznych nehnuteľností a súdny exekútor vykonal dva osobitné rozvrhy výťažku, ktoré okresný súd schválil dvoma osobitnými rozhodnutiami.

7. S kľúčovými odvolacími námietkami sťažovateľky sa krajský súd v odvolacích konaniach vysporiadal takto:

7.1. Krajský súd neprijal námietku sťažovateľky o tom, že súdny exekútor mal vykonať nový rozvrh výťažku. Dôvodil tým, že predchádzajúce uznesenie bolo odvolacím súdom zrušené iba pre jeho nepreskúmateľnosť v časti týkajúcej sa trov exekúcie v zmysle § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 30. júna 2016, a teda na taký postup nebol súdny exekútor povinný. Uvedenú vadu okresný súd odstránil tým, že hotové výdavky preskúmal podľa priloženej špecifikácie trov exekúcie a exekútorského spisu.

7.2. Pokiaľ sťažovateľka nesúhlasila s priznaním dane z pridanej hodnoty na trovy súdneho exekútora, krajský súd s poukazom na § 196 Exekučného poriadku uviedol, že doň bola s účinnosťou od 1. januára 2012 včlenená novela, v zmysle ktorej ak je exekútor platiteľom dane z pridanej hodnoty, zvyšuje sa jeho odmena a už aj náhrady o daň z pridanej hodnoty. Uznal, že prechodné ustanovenia k tejto novele absentujú, avšak keďže ide o procesné ustanovenia, bolo možné sa oprieť o okamžitú aplikabilitu procesných predpisov.

7.3. Sťažovateľka považovala postup súdneho exekútora, ktorý vykonal v jeden deň a v jednom čase dva rozvrhy výťažku a vyhotovil z každého z nich samostatnú zápisnicu, za obchádzanie § 46 ods. 5 Exekučného poriadku, pretože si tým súdny exekútor rozdelil na trovy exekúcie viac ako 24 % z prijateľného plnenia. V tejto súvislosti krajský súd uviedol, že toto ustanovenie nie je možné aplikovať ani kombinovať pri rozvrhu výťažku na dražbe nehnuteľností, v ktorom sa pohľadávky uspokojujú v poradí a podľa zásad uvedených v § 157 Exekučného poriadku. Súčasne zdôraznil, že súdny exekútor si náhradu trov exekúcie neuplatnil duplicitne, ale uplatnil si iba jednu odmenu a jednu náhradu hotových výdavkov.

8. Proti obom rozhodnutiam krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, ktorého prípustnosť v každej z vecí vyvodzovala jednak z § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) z dôvodu nedostatočnosti odôvodnenia a jednak z § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP, teda že rozhodnutie krajského súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (v otázke priznania DPH na trovy exekúcie), resp., ktorá nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte vyriešená. Obsah dovolaní bol identický a sťažovateľka za otázky nevyriešené dovolacím súdom označila:

- a) otázku aplikácie § 46 Exekučného poriadku v znení účinnom do 1. apríla 2017 v rozvrhovom konaní;
- b) otázku vykonania nového rozvrhového pojednávania, ak odvolací súd zruší uznesenie o schválení rozvrhu z dôvodu nevykonania rozvrhu výťažku v súlade so zákonom;
- c) otázku posúdenia preskúmania rozhodnutia vydaného v inom konaní, medzi inými účastníkmi ako toto konanie a rešpektovanie názoru ústavného súdu vyjadreného v uznesení č. k. II. ÚS 142/2016 z 11. februára 2016;
- d) otázku aplikácie § 162 Exekučného poriadku (popretie výšky prihlásenej pohľadávky), pri vykonávaní dvoch rôznych exekučných konaní na tú istú pohľadávku u toho istého exekútora;
- e) otázku, či v prípade rozdeľovania dvoch podstát získaných predajom nehnuteľností v tom istom konaní sa musia trov exekútora pomerne rozpočítať medzi obe podstaty.

9. Vo vzťahu k právnej otázke sťažovateľky týkajúcej sa toho, či môže súd v exekučných konaniach začatých do 31. augusta 2005 priznať k trovám exekúcie aj DPH, dovolací súd uzavrel, že ide o otázku týkajúcu sa trov exekúcie, a preto nepovažoval dovolanie sťažovateľky v časti uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP za prípustné [§ 421 ods. 2 CSP v spojení s § 357 písm. a) až n) CSP]. Preto sa dovolaním v tejto časti nezaoberal.

10. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP sťažovateľka namietala právne otázky špecifikované v bode 8, ktoré podľa nej neboli v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešené a ku ktorým zaujal najvyšší súd nasledujúce stanovisko:

- a) argumentáciu sťažovateľky týkajúcu sa aplikácie § 46 Exekučného poriadku v rozvrhovom konaní vyhodnotil ako námietku týkajúcu sa výšky trov exekúcie, ktoré si súdny exekútor vyčíslil v rozvrhu výťažku z dražby nehnuteľnosti, a preto v tejto časti nepovažoval dovolanie za prípustné [§ 421 ods. 2 CSP v spojení s § 357 písm. a) až n) CSP]. K rovnakému záveru dospel najvyšší súd aj pokiaľ išlo o otázku pomerného rozpočítavania trov exekútora medzi dve podstaty získané predajom nehnuteľností;
- b) k potrebe vykonania nového rozvrhového pojednávania najvyšší súd s poukazom na odôvodnenie kasačného rozhodnutia krajského súdu uviedol, že jediným dôvodom na zrušenie uznesenia okresného súdu bolo to, že nebola dostatočne odôvodnená výška priznaných hotových výdavkov, a to konkrétne, z akých položiek pozostávala suma vo výške 1 051,39 eur. Súdny exekútor riadne vyčíslil hotové výdavky, len súd prvej inštancie opomenul zahrnúť vyúčtovanie za vyhotovenie znaleckých posudkov (ako jednu z položiek trov súdneho exekútora) do odôvodnenia svojho rozhodnutia. Za týchto okolností nevznikla súdnemu exekútorovi povinnosť vykonať nový rozvrh výťažku;
- c) v poradí tretiu a štvrtú otázku sťažovateľky dovolací súd nepovažoval za námietku týkajúcu sa nesprávneho právneho posúdenia, ale za námietku nepreskúmateľnosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu [§ 420 písm. f) CSP], s ktorou sa podľa jeho názoru krajský súd vysporiadal.

11. Najvyšší súd teda dovolania sťažovateľky napadnutými uzneseniami odmietol podľa § 447 písm. c) CSP z dôvodu ich procesnej neprípustnosti.

II. Argumentácia sťažovateľky

12. Sťažovateľka predovšetkým namieta, že rozhodovanie krajského súdu o odvolaniach proti schváleniu rozvrhu výťažku v exekučnom konaní nebolo rozhodovaním súdu o trovách konania súdneho exekútora podľa § 200 a nasl. Exekučného poriadku, ale bolo to rozhodovanie o schválení rozvrhu výťažku z verejnej dražby a rozhodovalo sa podľa § 161 Exekučného poriadku, kde sa schvaľuje rozvrh výťažku vykonaný súdnym exekútorom, ktorý nerozdeľoval výťažok len na trovy exekúcie, ale rozdeľoval výťažok podľa § 157 Exekučného poriadku medzi prihlásené nároky veriteľov. Nemožno preto v tomto prípade hovoriť o tom, že sťažovateľka dovolaním napadla uznesenie odvolacieho súdu o trovách konania, pretože to tak nie je. Napadla uznesenie o schválení rozvrhu výťažku získaného verejnou dražbou. Uviedla tiež, že všetky rozhodnutia najvyššieho súdu a ústavného súdu, na ktoré najvyšší súd poukazuje v napadnutom rozhodnutí, sa týkajú rozhodovania súdov v prípadoch, keď súdy rozhodovali v rámci zastavenia exekúcie len o trovách exekúcie, a nie o rozvrhu výťažku. Nie je to ten istý skutkový základ a nemožno preto tieto rozhodnutia v tejto veci použiť.

13. Naopak, sťažovateľka poukazuje na to, že o rovnaký skutkový základ ako v jej veci išlo napr. v rozhodnutí najvyššieho súdu č. k. 3 Cdo 194/2007 z 22. mája 2008, ktorým nebolo odmietnuté dovolanie napriek tomu, že išlo o konanie o rozvrhu výťažku z verejnej dražby vykonanej súdnym exekútorom a predmetom boli aj trovy súdneho exekútora. Najvyšší súd v uvedenej veci uviedol, že „... pri rozhodovaní o schválení alebo neschválení rozvrhu výťažku súd skutočne explicitne nerozhoduje o trovách exekúcie (v tom zmysle, že by jeho rozhodnutie obsahovalo bežný výrok o priznaní alebo nepriznaní náhrady trov konania)“.

14. Napadnuté rozhodnutia sú preto podľa názoru sťažovateľky arbitrárne a nebol žiaden zákonný dôvod odmietnuť dovolania ako neprípustné, či už z dôvodu, že Exekučný poriadok dovolanie proti uzneseniam v exekučnom konaní nepripúšťa, alebo z dôvodu, že smerujú proti uzneseniam odvolacieho súdu o trovách konania.

15. Najvyšší súd v napadnutom uznesení zároveň nesprávne posúdil podanie sťažovateľky v otázke aplikácie § 46 Exekučného poriadku v znení účinnom do 1. apríla 2017. Touto otázkou sa vôbec nezaoberal s odôvodnením, že sa týka trov exekúcie a dovolanie nie je prípustné proti uzneseniu o trovách konania. V § 46 Exekučného poriadku sa pojednáva o poradí a výške uspokojovania nielen trov exekúcie, ale aj nároku oprávneného v exekučnom konaní z vymoženej sumy. Ak sa na trovy exekúcie rozvrhne viac z výťažku, ako je zákonom dovolené, o to menej je uspokojená pohľadávka oprávneného (veriteľa sťažovateľky), a preto najvyšší súd nesprávne posúdil, že aplikácia § 46 Exekučného poriadku je len o trovách konania.

16. Najvyšší súd nesprávne právne posúdil aj ďalšiu právnu otázku týkajúcu sa povinnosti súdneho exekútora vykonať nový rozvrh výťažku, ak odvolací súd zruší uznesenie o rozvrhu. V tomto prípade najvyšší súd uviedol, že v kasačných uzneseniach krajského súdu č. k. 26CoE/387/2015-770 z 29. februára 2016, 26CoE/386/2015-770 z 31. februára 2016 (Er 921/02, EX 129/2002) jediným dôvodom na zrušenie uznesenia okresného súdu bola skutočnosť, že súd prvej inštancie nedostatočne odôvodnil výšku priznaných hotových

výdavkov a najvyšší súd to považoval len za nepodstatné nedopatrenie, že súd neuviedol výšku týchto trov. Sťažovateľka však, citujúc z kasačného rozhodnutia, uvádza, že krajský súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie z „*dôvodu nepreskúmateľnosti v časti výšky odmeny súdneho exekútora*“, pretože z poverenia na vykonanie exekúcie vyplynulo, že vymáhanou sumou je suma 100 503,65 eur, avšak súdny exekútor si ako základ na určenie odmeny určil sumu 136 252 eur.

17. Sťažovateľka namietala tiež tú skutočnosť, že ak krajský súd zruší uznesenie o schválení rozvrhu výťažku z dôvodu nepreskúmateľnosti v časti výšky odmeny súdneho exekútora, okresný súd je povinný neschváliť rozvrh výťažku a vrátiť vec súdnemu exekútorovi na vykonanie nového rozvrhu výťažku. Okresný súd však bez všetkého opätovne schválil rozvrh výťažku, a to na podklade tej istej zápisnice z rozvrhu výťažku, ktorú krajský súd považoval v otázke výšky odmeny súdneho exekútora za nepreskúmateľnú a v rozpore so zákonom. Z uvedeného je zrejmé, že po kasačnom rozhodnutí krajského súdu z 29. februára 2016 súdny exekútor nevykonal nové rozvrhové pojednávanie, ale okresný súd schválil ten istý rozvrh (zo 14. júla 2014), o ktorom krajský súd kasačným uznesením z 29. februára 2016 povedal, že nebol vykonaný v súlade so zákonom.

18. Sťažovateľka zastáva názor, že najvyšší súd nesprávne zistil skutkový stav a nesprávne právne posúdil vec aj v prípade ďalších dovolacích dôvodov, a to aplikácie § 162 Exekučného poriadku (popretie výšky prihlásenej pohľadávky) pri vykonávaní dvoch rôznych exekučných konaní na tú istú pohľadávku u toho istého exekútora. Sťažovateľka pritom nenamietala, že sú vedené pre tú istú pohľadávku dve exekučné konania, ale namietala skutočnosť, že ak v jednom exekučnom konaní dôjde k uspokojeniu tej istej pohľadávky, musí byť toto uspokojenie pohľadávky zohľadnené v druhom exekučnom konaní, a to tak, že vymáhaná pohľadávka v tomto druhom exekučnom konaní sa poníži o sumu vymoženú v prvom exekučnom konaní.

19. Pretože ide o tú istú pohľadávku, je logické a zákonné, aby bola pohľadávka v druhom exekučnom konaní ponížená, ak v inom exekučnom konaní bola tá istá pohľadávka čiastočne uspokojená, a následne bude aj základ na určenie odmeny súdneho exekútora ponížený o takto vymoženú sumu. Tento právny názor potvrdil aj ústavný súd v uznesení č. k. II. ÚS 142/2016-14, s ktorým sa najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí nijako nevysporiadal.

20. Rovnako sa najvyšší súd vysporiadal aj s otázkou rozdeľovania dvoch podstát získaných predajom nehnuteľností v tom istom konaní. Sťažovateľka však nenamietala vedenie dvoch rôznych exekučných konaní, ale jedno exekučné konanie, v rámci ktorého sa vykonali dva rôzne rozvrhy výťažku (t. j. že v rámci toho istého exekučného konania dôjde k speňaženiu dvoch rôznych nehnuteľností a súdny exekútor vykoná dve rôzne rozvrhové konania v tom istom exekučnom konaní v rovnakom čase, pričom v prvom rozvrhu nezohľadní trovy exekúcie uspokojené v druhom rozvrhovom pojednávaní).

21. V dôsledku napadnutého uznesenia bola teda sťažovateľka ukrátená na práve vlastníť majetok, pretože súdy nezrušili rozhodnutia o schválení rozvrhu, ale schválili postup súdneho exekútora pri vykonávaní rozvrhových konaní, ktorý v rozpore so zákonom nesprávne

rozvrhol výťažok z verejných dražieb a nezohľadnil v rozvrhových konaniach uspokojenie pohľadávky oprávneného v inom exekučnom konaní.

22. V súvislosti s namietaným porušením práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov sťažovateľka poukazuje na to, že proti rozhodnutiu krajského súdu, ktorým bol schválený jeden z rozvrhov výťažku, podala dovolanie 28. júna 2017 a rozhodnutie o dovolaní jej bolo doručené až 18. októbra 2021, teda až po viac ako štyroch rokoch, čo nepovažuje za rozhodovanie v primeranej lehote. Proti rozhodnutiu krajského súdu, ktorým bol schválený druhý rozvrh výťažku, podala sťažovateľka dovolanie 27. júna 2017 a rozhodnutie o dovolaní jej bolo doručené až 31. augusta 2022, teda až po viac ako piatich rokoch, čo nepovažuje za rozhodovanie v primeranej lehote. K prietahom v konaniach pritom nedošlo z dôvodu zložitosti konania ani správania účastníkov konania, ale výlučne v dôsledku postupu súdu.

III.

Vyjadrenie najvyššieho súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

23. Najvyšší súd navrhol ústavnej sťažnosti nevyhovieť a vyslovil súhlas s upustením od ústneho pojednávania. V súvislosti s rozhodnutím najvyššieho súdu č. k. 3 Cdo 194/2007 z 22. mája 2008, na ktoré poukazovala sťažovateľka v rámci svojej argumentácie, najvyšší súd uviedol, že toto rozhodnutie nie je na prejednávaný prípad aplikovateľné, pretože v tomto konaní je dovolaním napadnutý iba výrok súvisiaci s nesprávnym právnym posúdením pripočítania DPH k trovám exekúcie, a to v konaniach začatých do 31. augusta 2005. Navyše, v uvedenom konaní dovolací súd pripustil dovolanie súdneho exekútora týkajúce sa trov exekúcie (jeho odmeny pri rozhodovaní o ne/schválení výťažku dražby), pretože tomuto bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že odvolací súd jeho odvolanie odmietol ako podané neoprávnenou osobou. Z uvedeného dôvodu dovolací súd judikoval, že pokiaľ uznesenie súdu o rozvrhu výťažku dražby (tak o jeho schválení, ako aj neschválení) možno napadnúť odvolaním v zmysle § 164 ods. 1 Exekučného poriadku, nie je opodstatnený výklad, v zmysle ktorého by procesné oprávnenie napadnúť toto uznesenie odvolaním nemalo prislúchať aj súdnemu exekútorovi.

24. Najvyšší súd zotrval aj na svojej argumentácii týkajúcej sa neprípustnosti dovolania, a to z viacerých aspektov. Prvým je, že dovolacie konanie sa začalo podaním dovolania 27. júna 2017 za účinnosti novej právnej úpravy, v zmysle ktorej novelou Exekučného poriadku vykonanou zákonom č. 2/2017 Z. z. nadobudol 1. apríla 2017 účinnosť § 202 ods. 4 Exekučného poriadku, keď dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní nie je prípustné. Ďalším aspektom neprípustnosti dovolania povinnej bol fakt, že rozhodnutie odvolacieho súdu bolo vydané 31. januára 2017, keď podľa ustanovení Exekučného poriadku v znení do 31. marca 2017 a podľa príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku bola prípustnosť dovolania vylúčená. Na zdôraznenie neprípustnosti dovolania sťažovateľky poukázal napokon dovolací súd aj na tú skutočnosť, že i v prípade, keď by išlo o riadne sporové konanie nemajúce základ v exekučnom konaní,

by dovolací súd nevzhladol prípustnosť dovolania z toho dôvodu, že dovolaním napadnuté uznesenie sa týka výlučne výroku o trovách konania.

25. Zároveň najvyšší súd uviedol, že v poradí prvé dovolacie konanie netrvalo 4 roky, ale vo veci bolo rozhodnuté v primeranej lehote aj vzhľadom na v danom čase enormné zaťaženie najvyššieho súdu, pričom vec napadla na najvyšší súd 5. februára 2018 a vybavená bola 27. mája 2020 odmietnutím dovolania. Vo vzťahu k v poradí druhému dovolaciemu konaniu uviedol, že bolo zistené, že sťažovateľka podala dovolanie proti dvom uzneseniam krajského súdu, a bolo potrebné elektronickou podateľňou dať zapísať ďalšiu spisovú značku a zároveň spis vrátiť okresnému súdu na dovyrubenie súdneho poplatku za podané dovolanie. Tento bol zložený 11. októbra 2021 a následne bol najvyššiemu súdu predložený 27. decembra 2021. K namietanému porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných preťahov preto nedošlo.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby a sťažovateľky:

26. Zúčastnená osoba, ktorou je obchodná spoločnosť U. B. C. R. S., a. s., pobočka zahraničnej banky, vystupujúca v exekučnom konaní ako oprávnená, sa k podanej ústavnej sťažnosti nevyjadřila.

27. Sťažovateľka nevyužila právo na vyjadrenie sa k stanovisku najvyššieho súdu.

IV.

K ústnemu pojednávaniu

28. Ústavný súd v danom prípade upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou a so stanoviskami účastníkov konania dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci [58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

V.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

29. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta, že napadnutými uzneseniami najvyššieho súdu boli porušené jej práva, pretože nesprávne vyhodnotil otázku prípustnosti jej dovolaní, a záver o ich odmietnutí postavil na nezákonných dôvodoch. Úlohou ústavného súdu tak bolo posúdiť, či právne závery, ktorými najvyšší súd odôvodnil odmietnutie dovolaní sťažovateľky, boli výsledkom ústavne udržateľnej aplikácie noriem procesného práva najvyšším súdom v súlade s označenými článkami ústavy a dohovoru.

30. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k obom označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

31. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces, ktorý je chránený v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, je okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu) aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia síce neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, avšak z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia.

32. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že samotná otázka posúdenia podmienok na uskutočnenie dovolacieho konania vrátane posúdenia otázky prípustnosti dovolania patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu. Inými slovami, posúdenie tejto otázky je vecou zákonnosti a jej vyriešenie v súlade s ustanoveniami Civilného sporového poriadku, ktoré v zmysle čl. 46 ods. 4 ústavy majú ustanovovať podrobnosti o realizácii základného práva na súdnu ochranu vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne čl. 6 ods. 1 dohovoru), v konečnom dôsledku nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (III. ÚS 450/2017). To samozrejme neplatí, ak by najvyšší súd posúdil otázku prípustnosti dovolania ústavne neudržateľne v neprospech sťažovateľa (IV. ÚS 80/2021).

33. Ústavný súd už tiež uviedol (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010), že rešpektuje kompetenciu najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom posudzovať otázku prípustnosti podaného dovolania a že je v prvom rade vecou najvyššieho súdu určovať koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto je prijateľná z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná, ale ani formalistická a aby bola čo najustálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu. Uvedené východiská sa pochopiteľne vzťahujú nielen na prípustnosť, ale aj celkovú aplikáciu noriem o dovolaní.

34. Zohľadňujúc už uvedené východiská, ústavný súd pristúpil k preskúmaniu namietaných uznesení v kontexte argumentácie predostretej sťažovateľkou v ústavnej sťažnosti.

35. Ako vyplýva z napadnutých uznesení, najvyšší súd sa najskôr zaoberal otázkou, či uznesenia krajského súdu potvrdzujúce rozhodnutia o schválení rozvrhu výťažku je možné napadnúť dovolaním. V tomto smere poukázal na § 202 ods. 4 Exekučného poriadku, podľa ktorého (s účinnosťou od 1. apríla 2017) dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní nie je prípustné. Zákon č. 2/2017 Z. z. k úpravám účinným od 1. apríla 2017 v prechodnom § 243h ods. 1 prvej vete stanovil, že ak v § 243i až 243k neustanovuje inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017. Sťažovateľka doručila dovolania za účinnosti novej právnej úpravy, a preto by prípustnosť dovolania nemala byť daná. Avšak najvyšší súd uviedol, že vzhľadom na povinnosť ústavne konformného výkladu pri riešení tejto otázky považoval za správne, aby sa prípustnosť dovolania posudzovala podľa právnej úpravy platnej v čase vydania dovolaní napadnutých rozhodnutí (pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6ECdo/15/2017 z 27. septembra 2017 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 2/2018 pod č. R 24/2018, pozn.). Tie boli vydané 31. januára 2017, a preto najvyšší súd

posudzoval prípustnosť dovolania podľa právnej úpravy platnej v tomto čase, teda podľa ustanovení Exekučného poriadku v znení do 31. marca 2017 a podľa príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku.

36. Z uvedeného vyplýva, že najvyšší súd nekonštatoval neprípustnosť dovolania na tom základe, že by išlo o vylúčenie exekučných vecí z dovolacieho prieskumu, a tomuto záveru niet z ústavnoprávneho hľadiska čo vytknúť, pretože je ústretovejší k právu sťažovateľky na prístup k súdu.

37. Nadväzne najvyšší súd ustálil, že sťažovateľka vyvodzovala (v oboch prípadoch) prípustnosť dovolania z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP.

38. Vo vzťahu k posúdeniu dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP sa najvyšší súd s otázkami sťažovateľky vyrovnal s poukazom na § 421 ods. 2 CSP, podľa ktorého je prípustnosť dovolania vylúčená ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). Tento záver odôvodnil tým, že dovolanie síce smeruje proti rozhodnutiam, ktorými boli potvrdené uznesenia súdu prvej inštancie o schválení rozvrhu výtťažku z dražby nehnuteľností, no podľa jeho názoru predstavujú predmetné rozhodnutia (z hľadiska posúdenia otázky prípustnosti dovolania) aj rozhodnutia o trovách exekúcie, a proti rozhodnutiu o trovách konania nie je prípustné dovolanie. Pokiaľ teda sťažovateľka formulovala právnu otázku tak, či môže súd v exekučných konaniach začatých do 31. augusta 2005 priznať k trovám aj DPH, túto najvyšší súd vyhodnotil ako otázku týkajúcu sa trov exekúcie a nepovažoval dovolanie sťažovateľky v časti dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP za prípustné [§ 421 ods. 2 CSP v spojení s § 357 písm. m) CSP]. Rovnako vyhodnotil i dovolanie sťažovateľky uplatnené z dovolacieho dôvodu podľa § 421 písm. b) CSP, v rámci ktorého sťažovateľka (okrem iného) namietala i) otázku aplikácie § 46 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 v rozvrhovom konaní a ii) otázku pomerného rozpočítavania trov exekútora medzi dve podstaty získané predajom nehnuteľností. Ani v tejto časti nepovažoval najvyšší súd dovolania sťažovateľky za prípustné z dôvodu, že podstatu týchto právnych otázok tvorí výška trov exekúcie, a preto sa nimi nezaoberal [§ 421 ods. 2 CSP v spojení s § 357 písm. m) CSP]. Aj vo svojom stanovisku k ústavnej sťažnosti najvyšší súd zotrval na názore, že dovolaním napadnuté uznesenia sa týkajú „*výlučne výroku o trovách konania*“.

39. Názor najvyššieho súdu, ktorý postavil záver o neprípustnosti dovolania na tom, že v istej časti sa výtťažok z dražby použil i na trovy exekúcie, však nie je správny. Predmetom dovolacieho konania boli rozhodnutia krajského súdu, ktorým boli potvrdené uznesenia o schválení rozvrhu výtťažku z dražby nehnuteľností. Rozvrh výtťažku uskutočňuje súdny exekútor po schválení príklepu súdom (§ 154 ods. 1 veta prvá Exekučného poriadku), pričom na rozvrhovom pojednávaní určí poradie a spôsob úhrady nárokov, na ktoré treba prihliadať (§ 155 Exekučného poriadku). Podľa výsledkov rozvrhového pojednávania sa z podstaty uspokojujú pohľadávky v poradí, ktoré je uvedené v § 157 ods. 1 Exekučného poriadku (pohľadávky sa rozdeľujú do určitých skupín, pričom platí, že až po uspokojení pohľadávok v prednejšej skupine možno pristúpiť k uspokojeniu pohľadávok v ďalšej skupine; ak nemožno plne uspokojiť pohľadávky toho istého poradia, uspokojia sa pomerne). V najprednejšom poradí sa pritom uspokojujú súdne trovy a trovy exekúcie [§ 157 ods. 1

písm. a) Exekučného poriadku]. Trovami exekúcie sú v zmysle § 200 ods. 1 Exekučného poriadku odmena exekútora, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času pri vykonaní exekúcie.

40. Je teda pravdou, že z podstaty sa uspokojujú i súdne trovy a trovy exekúcie, ale súčasne sa z dražbou získaného výťažku uspokojujú aj ďalšie pohľadávky v poradí podľa § 157 ods. 1 Exekučného poriadku a súd rozhoduje buď o schválení alebo o neschválení rozvrhu výťažku ako celku. Pohľadávku na trovách nie je možné z hľadiska posudzovania prípustnosti dovolania vyhodnocovať izolovane, pretože pokiaľ by sa na trovy exekúcie (alebo na inú položku v poradí) nesprávne rozvrhlo viac z výťažku, ako je zákonom dovolené, o to menej by bola uspokojená iná pohľadávka, čo má nepochybne zásadný význam pre konečný (celkový) rozvrh výťažku a nadväzne i na verdikt o jeho (celkovom) schválení alebo neschválení. Rozhodovanie krajského súdu o odvolaní proti schváleniu rozvrhu výťažku v exekučnom konaní teda nebolo rozhodovaním súdu (iba) o trovách súdneho exekútora, tobôž o jeho nároku v takom zmysle, ako to vyplýva z § 357 písm. m) CSP, ale bolo rozhodovaním o (ne)schválení rozvrhu výťažku získaného verejnou dražbou, v rámci ktorého súd schvaľuje rozvrhnutie výťažku nielen na trovy exekúcie, ale aj na iné nároky veriteľov prihlásené ku dňu dražby. Nemožno preto uzavrieť, že by sťažovateľka napadla dovolaním rozhodnutie o trovách konania tak, ako to má na mysli § 357 písm. m) CSP.

41. Z tohto pohľadu je na mieste argument sťažovateľky o tom, že rozhodnutia najvyššieho súdu (uznesenia sp. zn. 3 Cdo 170/2009, 6 Cdo 80/2010, 6 Cdo 4/2011, 5 Cdo 170/2011, 3 Cdo 114/2014) a ústavného súdu (rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 204/2017, I. ÚS 334/2017, I. ÚS 456/2017, I. ÚS 573/2017, II. ÚS 420/2017), na ktoré najvyšší súd poukázal v napadnutých rozhodnutiach, nie sú na jej prípad aplikovateľné, pretože v žiadnom z nich sa nerozhodovalo o rozvrhu výťažku, ale týkali sa explicitného rozhodovania súdov o trovách exekúcie v rámci rozhodnutí o zastavení exekúcie. V označených rozhodnutiach nemali trovy exekúcie potenciál ovplyvniť celkový rozvrh výťažku.

42. Ak sťažovateľka v ústavných sťažnostiach poukazovala na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 194/2007 z 22. mája 2008, jeho aplikovateľnosť na daný prípad spochybnil najvyšší súd vo svojom stanovisku, keďže v ňom riešil otázku oprávnenosti súdneho exekútora podať odvolanie proti rozhodnutiu o (ne)schválení rozvrhu výťažku. Bez významu však nie je názor, ktorý najvyšší súd zaujal práve k otázke oddeleného posudzovania trov exekúcie, o ktoré usiloval súdny exekútor prostredníctvom svojho odvolania, keď žiadal, aby bolo zrušené rozhodnutie o neschválení rozvrhu výťažku (výlučne) v časti trov exekúcie, a aby bol rozvrh výťažku v tejto časti schválený. V tomto smere najvyšší súd uviedol, že „... pri rozhodovaní o schválení alebo neschválení rozvrhu výťažku súd skutočne explicitne nerozhoduje o trovách exekúcie (v tom zmysle, že by jeho rozhodnutie obsahovalo bežný výrok o priznaní alebo nepriznaní náhrady trov konania). Rozhodnutie súdu ale napriek tomu je implicitným rozhodnutím o trovách exekúcie v tom zmysle, že sa ním určuje, či a ktoré trovy exekúcie a v akej výške budú z výťažku uspokojené.“.

43. Napriek tomu, že sťažovateľka sa domáhala preskúmania rozhodnutí krajského súdu ako celku, pričom spornými boli rozvrhy výťažku, najvyšší súd sa nimi odmietol zaoberať skrz konštatovanie o neprípustnosti dovolania pre neprípustný predmet prieskumu spočívajúci

v trovách exekúcie. Takáto interpretácia prípustnosti dovolania je však prísne izolovaná, formalistická a nesprávna. Ústavný súd preto vo vzťahu k tejto sťažnostnej námietke uzatvára, že postup právneho posudzovania prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP nebol správny, čím došlo k porušeniu práva sťažovateľky na spravodlivý proces.

44. Záver najvyššieho súdu je výsledkom zjavne nesprávneho právneho posúdenia procesnej otázky prípustnosti dovolania. Ako bolo uvedené, treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať prípustnosť dovolania, no táto interpretácia nemôže zasahovať do ochrany základných práv a slobôd a nemôže byť svojvoľná a formalistická, tak ako tomu bolo v prípade oboch dovolaní sťažovateľky. Odmietnutie dovolaní sťažovateľky s poukazom na to, že smerovalo proti rozhodnutiu, ktorým sa rozhodlo o nároku na náhradu trov konania, je výsledkom zjavnej chyby právneho posúdenia otázky prípustnosti dovolania. Súdna ochrana nebola sťažovateľke najvyšším súdom poskytnutá v zákonom – Civilným sporovým poriadkom predpokladanej kvalite, čo viedlo k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahovo zhodného práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

45. Z napadnutých uznesení vyplýva i to, že najvyšší súd sa s ostatnými námietkami (ktoré sa netýkali trov exekúcie) neodmietol vysporiadať. Vo vzťahu k námietke vzťahujúcej sa na vykonanie nového rozvrhového pojednávania upriamil pozornosť na uznesenia krajského súdu, ktorými boli rozhodnutia súdu prvej inštancie zrušené s tým, že jediným dôvodom na ich kasáciu bolo nedostatočné odôvodnenie výšky priznaných hotových výdavkov. Okresný súd tieto nedostatky odstránil a krajský súd sa nadväzne uspokojil s jeho argumentáciou, podľa ktorej len nedopatrením opomenul zahrnúť do odôvodnenia svojho rozhodnutia vyúčtovanie jednej z položiek trov súdneho exekútora. Takisto prijal argumentáciu, že základom pre výpočet odmeny exekútora je v zmysle § 4 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov v znení účinnom do 30. apríla 2008 výška vymáhanej pohľadávky, ktorou je nielen istina, ale aj jej príslušenstvo vyčíslené ku dňu udelenia príklepu. Za týchto okolností podľa názoru najvyššieho súdu nevznikla súdnemu exekútorovi povinnosť vykonať nový rozvrh výťažku z dražby.

46. Ústavný súd zastáva názor, že je bezpredmetné bližšie sa zaoberať odôvodnením tohto záveru, ku ktorému dospel najvyšší súd, pretože tento bezprostredne súvisí s otázkou prípustnosti (a prípadnej dôvodnosti) dovolania podľa § 421 CSP, ktorú posúdil dovolací súd ústavne neakceptovateľným spôsobom, čo konštatoval ústavný súd v predchádzajúcich bodoch tohto nálezu.

47. Právnu otázku týkajúcu sa preskúmania rozhodnutia vydaného v inom konaní, medzi inými účastníkmi, a rešpektovanie právneho názoru ústavného súdu (čím mala sťažovateľka na mysli prvé exekučné konanie vedené proti dlžníkovi), ako aj otázku aplikácie § 162 Exekučného poriadku pri vykonávaní dvoch rôznych exekučných konaní na tú istú pohľadávku nevyhodnotil dovolací súd ako námietku nesprávneho právneho posúdenia podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, ale ako námietku nepreskúmateľnosti odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu [§ 420 písm. f) CSP]. S touto argumentáciou sťažovateľky sa podľa jeho názoru vysporiadal krajský súd v oboch rozhodnutiach, a to konkrétne v bode 21, z ktorého

vyplývalo, že nie je nemožné vymáhať pohľadávku dvoma nezávislými exekučnými konaniami, pričom v danom prípade sa nejde o totožné konania, hoci ide o jedného oprávneného. Skutočnosť, že na jednu pohľadávku existujú dva exekučné tituly, nemohol odstraňovať exekučný súd. Námietku sťažovateľky o nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia preto považoval za nedôvodnú.

48. Takéto zdôvodnenie však neprináša sťažovateľke odpoveď na ňou nastolené námietky, keďže v nich neatakovala správnosť záveru o možnosti vymáhania pohľadávky dvoma exekučnými konaniami. Jej námietky smerovali (i) k nevyhnutnosti zohľadnenia čiastočného uspokojenia pohľadávky z prvého exekučného konania v druhom exekučnom konaní a (ii) k potrebe zohľadnenia trov exekúcie v rámci dvoch rozvrhových konaní. Odpoveď na tieto námietky sa neskrýva v citovanom bode uznesení krajského súdu, inú najvyšší súd neposkytol, a preto považuje ústavný súd námietku sťažovateľky o nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti napadnutého uznesenia za opodstatnenú. Súčasne však považuje za potrebné dodať, že z priložených príloh vyplýva, že sťažovateľka sa nezúčastnila na rozvrhovom pojednávaní, nie je zrejmé, či boli podané námietky proti rozvrhu výťažku a či mal § 162 Exekučného poriadku v jej veciach relevanciu.

49. Sumarizujúc dosiaľ uvedené, ústavný súd uvádza, že záver najvyššieho súdu o odmietnutí dovolaní sťažovateľky z dôvodu ich procesnej neprípustnosti postavenej na už uvedených dôvodoch je neudržateľný a ústavne neakceptovateľný, pričom dôsledkom uvedeného nedostatku poskytnutej súdnej ochrany zo strany najvyššieho súdu je porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu). Preto ústavný súd napadnuté uznesenia podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a jemu zodpovedajúcemu § 133 ods. 2 a ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde zrušil a obe veci vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu).

50. Najvyšší súd je v ďalšom konaní vo veciach podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto náleze, pričom jeho úlohou bude opätovne sa zaoberať dovolaniami sťažovateľky a nenechať pritom bez povšimnutia jej argumenty. Otázkou tiež zostáva, či sťažovateľka v exekučnom konaní (v súvislosti s jej argumentáciou predostretou v rámci odvolacích konaní a dovolacích konaní) dôsledne uplatňovala právne prostriedky, ktoré jej na ochranu jej práv poskytoval v tom čase platný a účinný Exekučný poriadok.

V.2. K namietanému porušeniu majetkových práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu

51. Keďže ústavný súd zrušil napadnuté rozhodnutia a vrátil veci najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, podľa názoru ústavného súdu sa pre sťažovateľku otvára priestor na to, aby sa najvyšší súd sám vyrovnal s ochranou majetkových práv sťažovateľky zaručených v čl. 20 ods. 1 ústavy, a to prostredníctvom nového rozhodnutia vo veci. Tejto časti ústavnej sťažnosti preto nevyhovet (bod 4 výroku tohto nálezu).

V.3. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy

52. Sťažovateľka odvodila porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov od neprimeranej dĺžky rozhodovania najvyššieho súdu o jej dovolaniach (bod 22 tohto uznesenia).

53. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoje predchádzajúce rozhodnutia, v ktorých opakovane vyslovil, že ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe nemusí ešte zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04), a že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy [čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, IV. ÚS 203/03, III. ÚS 359/08)]. K takémuto záveru ústavný súd dospel aj s prihliadnutím na rozhodovacia prax a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v obdobných veciach, podľa ktorej dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov, v závislosti od povahy a zložitosti veci, nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. III. ÚS 50/2015).

54. Z vyjadrenia najvyššieho súdu vyplýva, že v poradí prvé dovolacie konanie prebiehalo od 5. februára 2018 do 27. mája 2020 (t. j. viac ako 2 roky) a v poradí druhé napadnuté dovolacie konanie trvalo od 27. decembra 2021 do 21. júna 2022 (t. j. 6 mesiacov). Ním opísaný procesný postup naznačuje prietahy zo strany okresného súdu, ktorý sťažovateľka neoznačila ako porušovateľa svojich práv, k stanovisku najvyššieho súdu sa nevyjadřila, a teda ani nevyvrátila ním uvádzané skutočnosti týkajúce sa primeranej dĺžky oboch dovolacích konaní.

55. V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovel (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

56. Vzhľadom na uvedené ústavný súd v napadnutých konaniach nezistil dôvody, ktoré by zakladali možnosť vyslovenia porušenia sťažovateľkou namietaného práva, a preto tejto časti jej ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

57. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania celkom v sume 531,70 eur (bod 3 výroku tohto nálezu).

58. Pri výpočte trov právneho zastúpenia ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“), § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1] a sťažovateľke priznal odmenu za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2022 (prevzatie a príprava právneho zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) á 193,83 eur. Podľa § 13 ods. 3 vyhlášky pri spojení dvoch alebo viacerých vecí sa základná

sadzba tarifnej odmeny určenej z tarifnej hodnoty veci s najvyššou hodnotou zvyšuje o tretinu základnej sadzby tarifnej odmeny, ktorá by advokátovi patrila v ostatných spojených veciach (t. j. za v poradí prvú ústavnú sťažnosť podanú sťažovateľkou v roku 2021). Takto zvýšená odmena (254,22 eur) spolu s režijným paušálom á 11,63 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 265,85 eur za jeden úkon právnej služby, t. j. za dva úkony spolu 531,70 eur.

59. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je najvyšší súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.